

VÆRKTØJER • VIDEN • SAMARBEJDE

Styrk kontakten til jeres virksomheder

— og skab en fælles indsats for grøn omstilling

Hvad får I ud af materialerne?

Vi er mange ansatte i kommunen, der ofte er i kontakt med lokale virksomheder – på tværs af afdelinger og i forskellige sammenhænge. I de små og store møder er der en mulighed for både at hjælpe virksomhederne videre i den grønne omstilling og styrke kommunens fælles klimaindsats.

Vi kan klæde virksomhederne på til at forstå og implementere cirkulære løsninger, der minimerer deres affaldsmængder – fra ressourcestyring til forretningsmodeller med mere genbrug og mindre spild.

Læs med her, og bliv klogere på, hvordan I både kan styrke virksomhedernes grønne omstilling og det interne samarbejde i kommunen.

Her finder du en række konkrete værktøjer og materialer, spækket med viden om specifikke temaer inden for den cirkulære økonomi. Noget er målrettet virksomhederne selv, og andet er målrettet jer som kommunale medarbejdere – og handler om, hvordan I kan styrke jeres interne indsats, samarbejdet mellem afdelinger og dialogen med virksomhederne.

Materialerne hjælper jer med at:

Få mere ud af dialogen med virksomhederne – Når du har en aftale i kalenderen (f.eks. et uforpligtende møde, et affalds-/miljøtilsyn eller noget tredje), hvordan udnyttes den så bedst muligt? Brug møderne med virksomhederne til også at tale om deres ressourceforbrug, mulighederne for grøn omstilling – og hvordan det potentielt kan skabe værdi for dem. For eksempel ved at have fokus på:

Få overblikket – hvad kan være virksomhedernes næste skridt?

– Hjælp virksomhederne ved at henvise dem til den rette vejledning og støtte, så de ved, hvordan de kan komme videre med grønne tiltag.

Styrke det interne og tværfaglige samarbejde

– Skab forbindelser mellem afdelinger for at finde de bedste løsninger for virksomhederne.

Brug og tilpas værktøjerne

Vi håber, du vil bruge materialet. Du kan enten tage det som det er, men du er også velkommen til at tilpasse, klippe klistre og opdatere indholdet i forhold til jeres organisation og indgang til virksomhederne.

Har du spørgsmål til værktøjerne eller projektet, eller har du måske brugt materialerne og har lyst til at dele dine erfaringer? Så tag meget gerne kontakt til Katrine Vestergaard Petersen fra Rudersdal Kommune på kvp@rudersdal.dk.

Disclaimer: Materialet er udviklet af Frederiksberg Kommune, Rudersdal Kommune, Albertslund Kommune, Hvidovre Kommune, Bornholms Kommune og BOFA i regi af projektet Circular Economy Beyond Waste, der støttet af EU LIFE IP. Publikationen og værktøjerne er medfinansieret af EU gennem LIFE IP programmet. Indholdet afspejler alene forfatterens synspunkter. CINEA og Europa-Kommissionen kan ikke gøres ansvarlig for indholdet.

Stærkere internt samarbejde om den grønne erhversudvikling

Målgruppe: Alle i kommunen, der har berøring med virksomheder;
tilsynsmedarbejdere, erhvervskonsulenter, klimamedarbejdere m.fl.

Side 4

Bliv bedre klædt på til at vejlede virksomheder i cirkulær økonomi

Målgruppe: Alle i kommunen, der har berøring med virksomheder eller
er nysgerrige på en kort introduktion til elementerne i cirkulær økonomi.

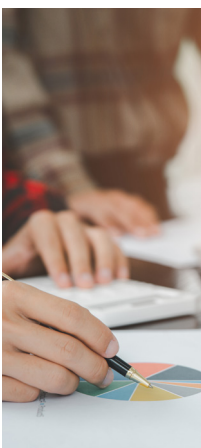
Side 7

10 emneark med konkret inspiration til, hvordan virksomhederne kan få gang i cirkulære tiltag

Målgruppe: Alle i kommunen, der er i dialog med virksomheder, for ek-
sempel til miljøtilsyn, erhvervsfremmeindsatser eller klimasamarbejder.

Side 12

Registreringsskema til miljø- og affaldstilsyn

Målgruppe: Alle medarbejdere, der udfører miljø- eller affaldstilsyn hos
virksomheder

Side 25

Styrk det interne samarbejde i kommunen

- grøn erhversudvikling går på tværs af afdelinger

Få styrket jeres interne tværfaglige samarbejde om at hjælpe virksomheder på vej mod cirkulær økonomi

Vi står som kommuner overfor en stor og kompleks opgave om at samarbejde med og vejlede lokale virksomheder til at reducere deres ressourceforbrug og affaldsmængder, så de dels kan opnå en mere bæredygtig og fremtidssikret forretning, og dels leve op til de klimamål, vi som kommuner har sat. Hvis vi skal give virksomhederne den bedste vejledning, kræver det, at vi som kommuner udnytter vores kompetencer bedre, samarbejder mere på tværs og måske også gentænker den måde, vi fører miljøtilsyn på eller tilbyder erhvervsservice til kommunens virksomheder.

Kommuner varierer meget i størrelse og organisering, og nogle steder kan det være svært at finde tid og ressourcer til at se ud over sin egen kerneopgave eller indgå i nye, tværfaglige samarbejder. Nedenfor kan du finde inspiration til hvordan og hvem, der kunne være relevant få talt med.

Har du talt med din **tilsynskollega** for nylig?

Tilsynsmedarbejdere udfører miljøtilsyn på fx autoværksteder, produktionsvirksomheder og andre virksomheder med risiko for udledning af røg, støj eller spildevand.

- Har du spurgt dine tilsynskolleger, om de arbejder med kampagner eller anden vejledning om grøn omstilling?
- Har du undersøgt, om dine kolleger har viden om virksomhedernes modenhed eller udfordringer inden for grøn omstilling, som kan bruges i jeres øvrige dialog, samarbejde med eller tilbud til virksomhederne?
- Har du tjekket om dine kolleger har kendskab til fx særligt grønne virksomheder, der kunne være interessante som pilotprojekter eller samarbejdspartnere i klimaindsatser?

Har du talt med din **klimakollega** for nylig?

Alle kommuner skal lave klimahandlings-planer, og i mange af planerne er der indsatsområder, der involverer samarbejde med virksomheder, da de er afgørende for at nå de kommunale reduktionsmål.

- Har du talt med dine klimakolleger, om I kan vidensdele eller koordinere jeres forskellige samarbejder med virksomhederne, eller om der allerede fremgår mål om det i kommunens klimahandlingsplan?
- Har du prøvet at invitere din klimakollega med på et miljøtilsyn?
- Har du spurgt dine klimakolleger, om de har faglig viden, der kunne hjælpe dig på dit miljøtilsyn eller i din erhvervsservice dialog med virksomheden?

Har du talt med din **erhvervskollega** for nylig?

Din kommune har formentlig en afdeling for erhvervsservice eller erhvervsfremme, som hjælper virksomhederne med opstart, udviklingsforløb, rekruttering og lignende.

- Har du inviteret din erhvervskollega til et møde om deres kendskab og tilbud til virksomhederne? Måske har de viden om virksomheder med stort behov for vejledning om ressourceforbrug eller affaldssortering.
- Har du talt med dine erhvervskolleger om deres samarbejde med det regionale Erhvervshus og om de har særlige tilbud, du kunne videreformidle til virksomhederne, når du er på tilsyn eller samarbejder med dem om en klimaindsats?
- Ved du, om kommunen har en form for grønt Erhvervsnetværk eller om der kunne være potentiale for at etablere et?

Bliv inspireret af andre kommuners nye former for samarbejde med virksomheder om cirkulær økonomi

Spirende affaldssymbioser i Hvidovre

På Avedøre Holme arbejder virksomheder, industri- og grundejerforeningen og kommunen sammen om at gøre Danmarks største erhvervsområde til Danmarks grønneste. Projektet "Spirende Symbioser" er iværksat af Hvidovre Kommune for at skabe bæredygtige og lokale materiale-kredsløb mellem virksomheder, hvor de fysiske materialestrømme er i fokus. Målet er at minimere affald ved at finde kommercielle muligheder i mere cirkulære forretningsmodeller. Projektet har udarbejdet en case-samling til inspiration.

Rudersdal Kommune tilbyder virksomheder 'Grønne Besøg'

Som et led i kommunens klima- og erhvervsindsats, tilbyder kommunen gratis og uforpligtende grønne besøg af en times varighed, hvor miljømedarbejdere vejleder om alt fra affaldssortering til fx mindre madspild, mere biodiversitet, energibesparelser eller grøn transport. Alle virksomheder kan bestille et besøg, men det er primært små og mellemstore virksomheder som fx detailhandel, kontorer, klinikker, privatskoler, gartnerier mv. der har taget imod tilbuddet.

Frederiksberg Kommune tilbyder Bæredygtig Digital Vækstforløb for at få ledige i arbejde

Virksomheder matches med kandidater, der i et 4 måneders forløb får specialviden om grøn omstilling. Herefter starter kandidaterne i praktik og løntilskud for at hjælpe virksomheden til at dokumentere deres bæredygtighed. Virksomheden får nyt blik på sig selv gennem en fagligt kompetent medarbejder, og kandidaterne får nye jobmuligheder.

Albertslund Forsyning tilbyder gratis energirådgivning og tilskud til energirenovering

Albertslund sammenkæder nationale energisparekrav med byfornyelse. Varmeværket yder gratis rådgivning til alle virksomheder i kommunen – og yder landets højeste tilskud til fjernvarmebesparelser. Kommunens energikonsulenter rådgiver ved varmebesparelser fra klimaskærm og varmeanlæg. Kommunen vejleder om varmeanlæg og ventilation, og arbejder med fx udnyttelse og køb af overskudsvarme fra en lokal virksomhed med et stort kølebehov.

Bornholms Affaldsbehandling (BOFA) driver udviklingsplatformen Zero Waste Bornholm

Affaldsselskabet BOFA under Bornholms Regionskommune har etableret en udviklings- og partnerskabsplatform, *Zero Waste Bornholm*, for at understøtte visionen om en affaldsfri ø i 2032. Virksomheder inviteres til dialog og samarbejde om at udvikle og teste cirkulære løsninger, der kan hjælpe Bornholm og evt. videre i verden. I [affaldsplan 2022-2034](#) er det et mål, at der konstant er gang i minimum 5 partnerskabsforløb.

Gladsaxe Kommune tilbyder netværkssamarbejdet 'KlimaKlar Virksomheder'

Gladsaxe Kommune har udviklet et koncept for et klimasamarbejde mellem kommunen og kommunens virksomheder, som skal inspirere og vejlede virksomhederne til energibesparelser, miljøvenlig transport, ressourceoptimering, nyheder og lovgivning på området og lejlighed til at netværke med andre virksomheder i Gladsaxe. KlimaKlar er resultatet af et klimamøde, som Gladsaxe Kommune har holdt med 23 forskellige virksomheder i Gladsaxe.

Randers Kommune tilbyder 'Klimaservice' til virksomheder med store klimaaftryk

Klimaservice er et gratis tilbud til de virksomheder, der har et betydeligt klimaaftryk og ønsker at begrænse det. De får tilbudt et tæt samarbejde med Randers Kommunes miljømedarbejdere om den grønne omstilling. Tilbuddet kan virksomheder fx få, når de har besøg af en jobkonsulent fra jobcenteret eller taler med en af kommunens erhvervskonsulenter om udvidelsesplaner. Det kan også være, når en af kommunens miljømedarbejdere er på tilsynsbesøg.

Midtjyske Kommuner er blevet nøgleaktører i den grønne omstilling via projektet ECSMV

Inden udgangen af 2022 har 200 virksomheder fået en individuel rapport, som giver et overblik over, hvor virksomhederne kan sætte ind for at spare på f.eks. CO₂, energi og materialer. Projektet har fået topkarakter i kategorien "organisering og samarbejde" i en efterfølgende COWI-evaluering. Det skyldes særligt organiseringen af projektet, som kommunerne Ringkøbing-Skjern, Skive og Aarhus har stået for, samt den efterfølgende opbygning af et kommunalt fællesskab centreret omkring den grønne dagsorden.⁶

Bliv bedre klædt på til at
vejlede i 'cirkulær økonomi

Til kommuner

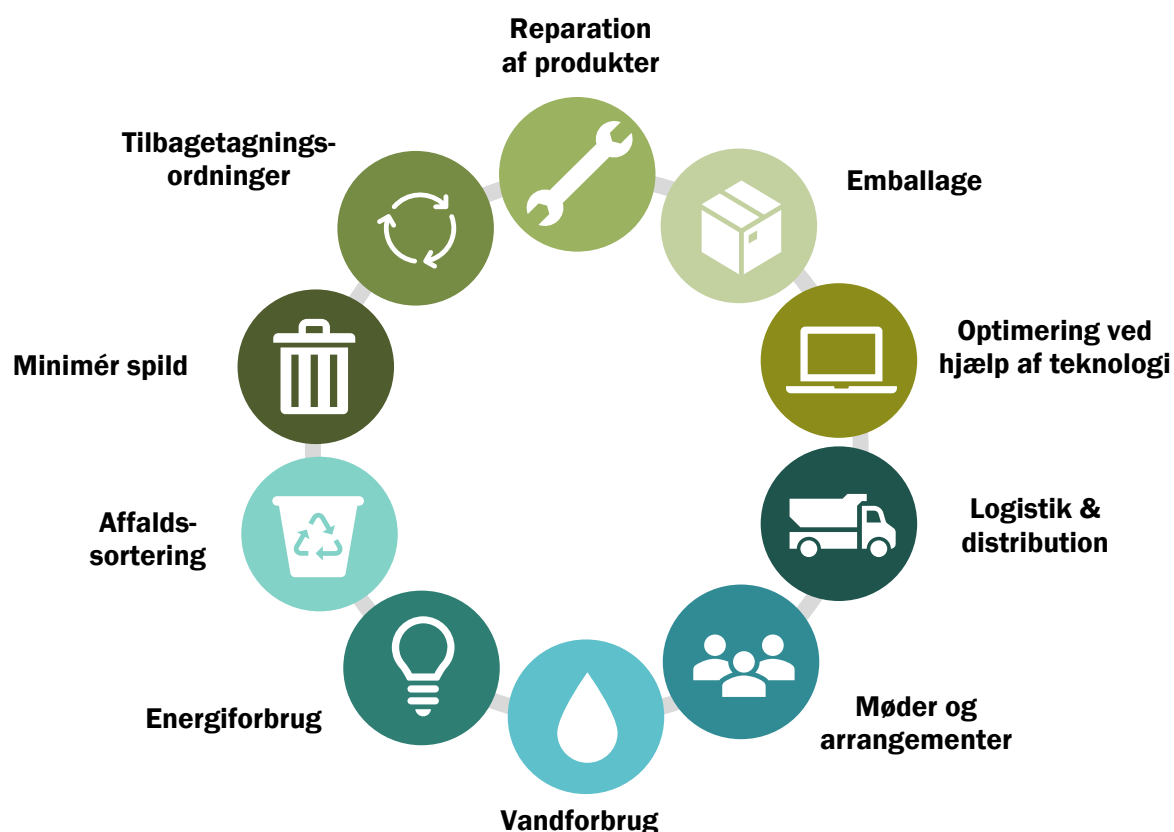
Bliv bedre klædt på til at vejlede virksomheder i 'cirkulær økonomi'

I dette dokument kan du finde en kort beskrivelse af otte af de ti forskellige emner, virksomheder kan arbejde med for at blive mere cirkulære. Samtidig kan du finde henvisninger til, hvor du kan dykke mere ned i den faglige viden om hvert enkelt emne, som forberedelse til at vejlede virksomheden i forbindelse med et miljøtilsyn, et grønt besøg, eller en anden dialog du har med en virksomhed, hvor du gerne vil gøre dem opmærksomme på deres handlemuligheder til at blive grønnere og spare ressourcer – til gavn for bundlinje og klima. Affaldssortering er ikke medtaget her, da det er lovpligtigt og nyeste baggrundsinformation kan findes på mst.dk.

Dette dokument er tiltænkt som baggrundsdokument og supplement til dialogværktøjet 'emneark', der er udarbejdet til brug for selve dialogen med virksomhederne.

"Cirkulær økonomi handler om at drive forretning smartere, så **ressourcerne udnyttes bedre** ved at gentænke **design, produktion, salg og forbrug**.

Det handler derfor om at udvide varer og produkters livscyklus ved at gøre dem nemmere at reparere, genbruge og reproducere gamle produkter, en forbedret holdbarhed, bedre affaldshåndtering, og nye forretningsmodeller baseret på leasing, deling, reparation og genbrug. Cirkulær økonomi står i modsætning til den traditionelle økonomi med nyindkøb og en 'brug-og-smid-væk'-kultur." [Dansk Industri og EU Parlamentets definitioner sammenskrevet]

Minimer spild

Spild defineres som alt, der bruger ressourcer uden at tilføre værdi. Det ender derfor ofte som affald og medfører unødvendigt brug af ressourcer og CO2-udledning. Spild kan både forekomme i produktionen og driften af virksomheden. Mange virksomheder sørger allerede for at mindske spild, fordi det kan spare penge. Men der kan være overset spild, som virksomheden måske ikke er opmærksom på evt. fordi det er billigt at anskaffe, men dyrt at bortskaffe. Eller fordi virksomheden måske ikke ved, at der kan være andre virksomheder, der kan aftage netop den form for spild og benytte det i deres produktion. Derudover kan fx innovation kræve spild.

Spild kan håndteres gennem forskellige strategier som fx Lean produktion, procesoptimering og effektivisering. Disse strategier hviler alle på en nødvendig kortlægning af hvor spildet opstår og hvad det består af.

Her kan du blive klogere:

- Mange konsulentvirksomheder kan hjælpe med at kortlægge specifikke former for spild og lave 'matchmaking' med andre virksomheder, der kan bruge restprodukterne.
- Erhvervshusene eller lokale erhvervscentre kan have viden om virksomheder med forskellige restprodukter, som måske kan have værdi for andre.

Tilbagebetalingsordninger

Tilbagebetaling handler om, at en virksomhed tager sine egne produkter retur eller at selve forretningsmodellen er baseret på at udleje, eller lease fx biler, emballage eller værktøj. Virksomheden beholder ejerskabet til produktet og har derfor økonomisk incitament til at genbruge, reparere, udskifte eller på anden vis sørge for, at produktets værdi forlænges og ikke ender som affald. Tilbagebetaling af enkeltdele i produkterne er også en mulighed. Det kan have den fordel, at virksomheden øger sin forsyningssikkerhed og samtidig får køberen tilbage i butikken. Der findes lovmæssigt producentansvar på fx elektronik (og fra juni 2025 også på emballage), men rigtig mange virksomheder slipper ansvaret for produktets videre liv, så snart det er solgt og leveret til kunden eller garantien er udløbet.

Her kan du blive klogere:

- Reglerne om frivillige tilbagebetalingsordninger findes i **affaldsbekendtgørelsens kapitel 8**.
- På **Miljøstyrelsens og Erhvervsstyrelsens hjemmesider** findes en række eksempler på etablerede tilbagebetalingsordninger (fx Nespresso kaffekapsler, Eli Lilly injektionspenn, TonerGenbrug, Buddha Bikes cykler, Underprotection tekstiler m.fl.).

Reparation

Mange produkter er svære at skille ad, så de ikke kan repareres. Andre gange er prisen på at få noget repareret næsten lige så høj eller højere end at købe et nyt produkt, hvilket medfører, at mange genanvendelige ressourcer ender som affald. En meget effektiv måde at nedbringe vores belastning af klimaet er, hvis vi i højere grad får repareret vores produkter i stedet for at købe nye ting. Det kan derfor gøre en stor forskel, hvis virksomheder i højere grad enten selv tilbyder reparation af produkter, forlænger garantier, sammensætter produkter som kan skilles ad, tilbyder reservedele, reparationsvejledninger mv.

Her kan du blive klogere:

- I februar 2024 indgik EU aftale om nye regler, der skal fremme reparation af produkter, såsom vaskemaskiner, smartphones og bærbare computere – det såkaldte **"right to repair"** eller **"R2R"** direktiv.
- Ifølge FN skaber vi hvert år fem gange mere elektronikaffald, end vi kan håndtere (kilde: Global E-Waste Monitor 2024). Firmaet Refurbed har i samarbejde med det Østrigske forskningsinstitut Fraunhofer-Gesellschaft lavet et værktøj i form af en liste på 10.000 elektronikprodukter og deres klima- og affaldsbelastning samt CO2-besparelser ved at genanvende produkterne. Værktøjet kan potentielt bruges af affaldsselskaber, kommuner og private virksomheder (kilde: Ingeniøren, WasteTech).

Emballage

Produktionen af emballagematerialer kræver store mængder energi og ressourcer, hvilket resulterer i CO2-udledninger. I Danmark produceres der store mængder emballageaffald fra bl.a. take-away, varelevering ved online shopping, individuel indpakning af fødevarer og indpakning af produkter i flere forskellige emballagematerialer, fx plast og pap mv. Mange virksomheder har potentiale for at kunne spare på mængden af emballage ved enten at mindske indpakning eller benytte flergangsemballage, efterspørge genbrugelig emballage hos egne leverandører, selv benytte og tilbagetage genbrugelig emballage fra kunderne, eller vælge emballage, der er baseret på genanvendte materialer.

Her kan du blive klogere:

- EU har indført en omfattende **emballageforordning**, der forventes at træde i kraft i Danmark i 2025. Målet med det udvidede producentansvar er at skærpe virksomhedernes økonomiske incitament til at reducere brugen af materialer og designe mere genanvendeligt emballage ved at de fremover skal betale for affaldsbehandling af deres emballage.
- EU-projektet **Bæredygtig Bundlinje** ledet af Gate21 har bl.a. hjulpet 9 virksomheder med at reducere deres emballageforbrug. Opsamlingen "[Mindre forbrug af emballage giver gevinst](#)" kan findes på Gate21s hjemmeside.

Optimering ved hjælp af teknologi

Den teknologiske udvikling sker hurtigere end de fleste kan følge med, men der kan være store ressourcebesparelser at hente, ved at implementere ny teknologi. Det kan fx være i form af IoT (Internet of Things), big data og AI (kunstig intelligens) som kan give data, der kan hjælpe virksomheder til fx at kortlægge og nedbringe spild i deres produktion eller optimere lager- eller flådestyring, hvilket kan spare bl.a. tab ved forældelse af produkter, eller produkter der er blevet væk, plads, brændstof, varme mv. AI kan også hjælpe virksomheder med at dokumentere og rapportere deres klimaregnskab. Virksomheder med over 250 ansatte skal fra 2024 af rapportere om ESG og bæredygtighed i deres værdikæde (EU-direktiv omtalt 'CSRD'), hvilket betyder, at et stigende antal SMV'er oplever, at kunder stiller krav til dem om at dokumentere, at de reducerer negative og øger positive påvirkninger.

Her kan du blive klogere:

- **Erhvervshusene, Virksomhedsguiden.dk** og **Dansk Industri** udgiver løbende artikler og webinarer om hvordan kunstig intelligens og digitale løsninger kan hjælpe virksomheder bl.a. i forhold til at lave klimaregnskaber. Find aktuelle tilbud og viden på deres hjemmesider.
- Miljøministeriets **MUDP** (Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram) har løbende **puljer** som virksomheder kan søge, samt en **Grøn Projektbank** med projekters erfaringer.

Logistik og distribution

Transport står for en meget stor del af CO2-udledningen i Danmark. Det handler primært om udledningen fra benzin- og dieslbiler, men der er også et stort ressourceforbrug forbundet med produktionen af biler og elektronikken/mekanikken deri. Det handler derfor om dels at undersøge og reducere transportbehovet og vælge mere klimavenlige brændstoftyper og transportmidler. Optimeret flådestyring kan begrænse en virksomheds kørsel ved at ruter og brug af transportmidler planlægges bedre. Der sker også en løbende udvikling i specialiserede køretøjer på el (scootere, løbehjul, cykler, varevogne, lastbiler mv). Derudover kommer medarbejdertransporten til og fra arbejde, som er relevant for alle virksomheder. Her kan virksomheden sætte fokus og evt. give medarbejderne incitament til at vælge cyklen og offentlig transport eller køre flere i samme bil.

Her kan du blive klogere:

- Tænketanken **CONCITO** har på deres hjemmeside en læsevenlig introduktion til '[Klima og Transport](#)', som også kan have relevans for kommunerne selv.
- Næstved Kommunes virksomhedstilbud '**Ressource City**' har skrevet en læsevenlig guide til virksomheder om at reducere CO2-udledning fra transport på [ressourcecity.dk](#).

Energiforbrug

Alle virksomheder har brug for energi. Det påvirker tydeligt økonomien, og de fleste har også en hel del data om deres energiforbrug. Alligevel er det et komplekst område, som kan være uoverskueligt at gå til, når først de mest lavt-hængende frugter som fx udskiftning til LED-belysning og sensorer er installeret.

Det kan ofte være en udfordring for mindre virksomheder, hvis de bor til leje og derfor ikke har direkte indflydelse på fx energikilde, isolering eller renovering af deres bygning. Det kan også være svært at overskue hvilke tiltag, der giver den bedste investering - derfor er en energiscreening ofte et godt sted at starte. Samtidig er der mange lovkrav og forskellige lokale rammer at forholde sig til som virksomhed, såsom udbredelse af fjernvarme, regler for støj fra energianlæg, tilskudsordninger mv.

Her kan du blive klogere:

- Energistyrelsens **SparEnergi.dk** informerer bl.a. om energimærkning, tilskud fra Erhvervspuljen, krav om energieffektivitet og har vejledninger til specifikke sektorer. Der er også artikler om fx potentialer for brug af overskudsvarme samt kampagnemateriale om energibesparelser på arbejdspladsen (som også kan være relevante for kommunen selv)
- På **Virksomhedsguiden.dk** kan bl.a. findes artiklerne:
 - "Omstil din virksomhed til grøn energi som følge af de stigende energipriser"
 - "4 vigtige skridt til at sænke dit energiforbrug".

Vandforbrug

Ferskvand er en begrænset ressource og flere steder i verden er der allerede mangel på rent vand. Særligt tekstil og fødevarerindustrien er storforbrugere af vand. Derfor er det også nødvendigt at optimere vandforbruget. Industrivirksomheder har ofte store mængder procesvand og særlige krav til vandkvaliteten og dermed behov for særlig vandbehandling.

Der kan måske være muligheder for at bruge regnvand til procesvand eller teknologier til optimeret vandbehandling. Det kan også være, at vand primært bruges til vask, opvask, bilvask eller lign. hvor vandbesparende maskiner og teknologier kan være relevante.

Virksomhederne kan også være med til at stille krav og spørgsmål til bæredygtigheden og cirkulariteten hos de vandforsyningsselskaber, de benytter.

Her kan du blive klogere:

- **Vandetsvej.dk** har nyeste viden om vand, vandforsyning og miljø. Siden udvikles og drives af en række af Danmarks store forsyningsselskaber i samarbejde med DANVA.
- På Københavns Universitet har **forskningsprojektet REWARD** hjulpet danske virksomheder med at undersøge hvordan vand der bliver brugt i industrien, kan genbruges til noget andet (læs mere på hjemmesiden grundvandet.ku.dk/fysik)
- Et **vandpartnerskab** opstartet i 2023 mellem Fredericia Kommune, Fredericia Spildevand og Energi, TREFOR Vand og ADP skal afdække, hvordan vandforsyningen til industri kan fremtidssikres gennem forskellige vandkvaliteter.

Andre værktøjer til at hjælpe virksomheder med cirkulær omstilling:

- Klimakompasset (Erhvervsstyrelsen)
- Bæredygtighedshjulet (Erhvervshusene)
- Inspirationsguiden: Reducering af CO₂e-udledning i scope 3 med cirkulære tiltag (Erhvervsstyrelsen)
- Virksomhedsguiden.dk → Grøn og bæredygtig omstilling (Erhvervsstyrelsen)

De 10 emneark

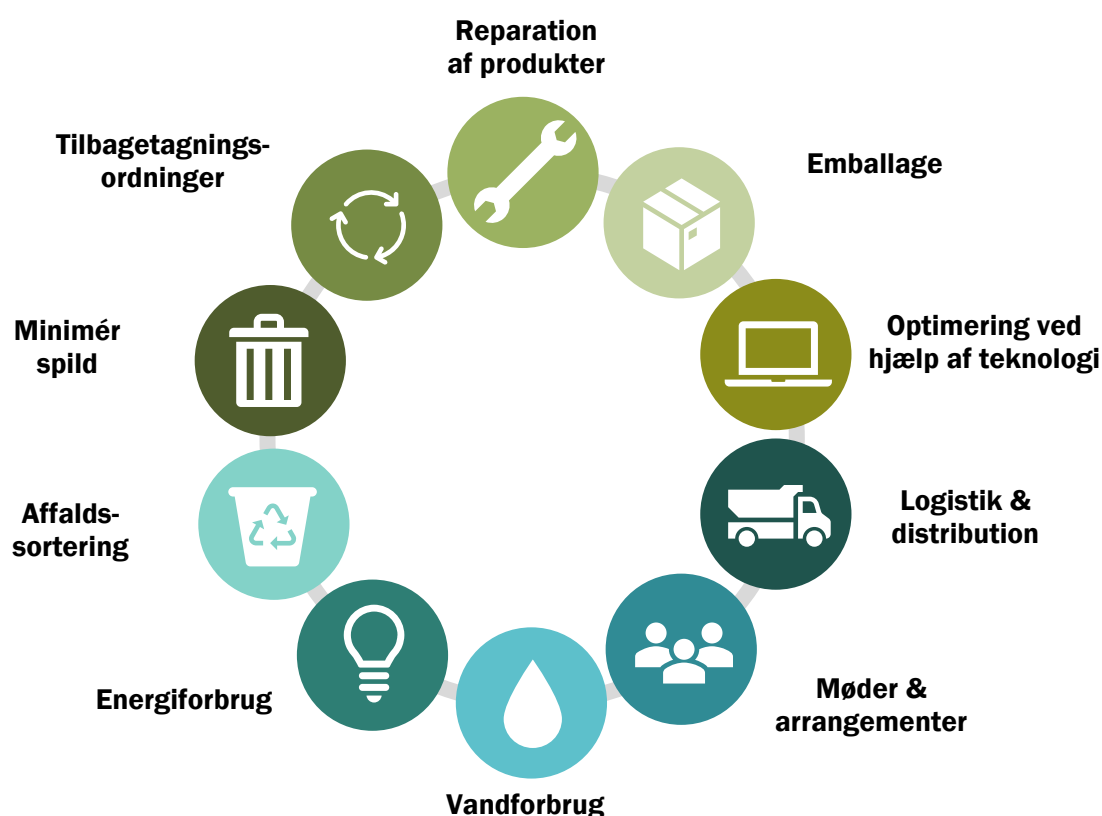
- konkret inspiration til, hvordan virksomhederne kan få gang i cirkulære tiltag

Hvordan skabes en positiv bæredygtig vækst?

Mange virksomheder oplever øget efterspørgsel på klima- og miljøinitiativer fra kunder og nye medarbejdere. Ved at have fokus på større ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi i jeres virksomhed, kan I skabe grøn vækst der varetager klima- og miljøhensyn, samtidigt med at I fremtidssikrer jeres markeder, fremmer forsyningssikkerheden og åbner op for nye kunderelationer. I kan med fordel finde inspiration i de forskellige temaer herunder og blive klogere på, hvor I kan få yderligere hjælp og vejledning.

Figur ovenfor: 10 områder, hvor man kan styrke den cirkulære økonomi

Minimer spild – kan I optimere indtjeningen ved at minimere spild?

- Kender I jeres spildprocent?
 - For produktionsmaterialer?
 - Emballage?
 - Madspild?
- Hvor foregår det største spild, dvs. største potentiale for besparelse og evt. genbrug?
- Kan spildet reduceres yderligere ved fx:
 - at udskifte materialer?
 - at ændre arbejdsgange?
 - at genbruge det 'spildte' materiale andre steder i produktionen?
 - at sælge det 'spildte' materiale til andre virksomheder?
- Kan jeres produkt eller emballage adskilles, så enkeltdelene kan genbruges eller genanvendes – og evt. derved mindske jeres ressourceforbrug?
- Det kan være en fordel at kende til nærliggende virksomheder, benyt de netværk I har til at diskutere genanvendelse af spild/restprodukter fra produktionen.

Her kan I få vejledning:

Kommune

Regler om håndtering af spild / affald, klassificering af affald (viden om hvornår noget er affald, hvornår det ikke er, og hvornår noget kan stoppe med at være affald).

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling. Kendskab til rådgivere og organisationer, der evt. kan finde aftagere af restmaterialer og spildprodukter og lave screening af potentialer for at undgå spild.

Tjek også Erhvervsstyrelsens hjemmeside virksomhedsguiden.dk hvor der er hjælp til reduktion af spild.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd, beregne CO₂ aftryk, skabe overblik over din virksomheds madspild og potentialer for at nedbringe det.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning, fx producentansvar på emballage.

Dansk Industri kan bl.a. hjælpe produktions-, transport og energivirksomheder med gratis klimaberegninger.

Case-eksempel

Frankly Juice samarbejder med virksomheder der genanvender pulpen fra deres produktion af juice. De har fx indgået samarbejder med Jalm & B, vis gulerodsboller er baseret på gulerods-pulp. Derudover samarbejder de med Rootly, som laver plantefars baseret på rødbede-pulp. Det seneste samarbejde er indgået med Jacobsen, der nu brygger upcyclet øl på pulp.

Tilbagebetalingsordninger

- Kan en tilbagebetalingsordning øge virksomhedens forsyningssikkerhed?
- Kan I opnå en besparelse ved at tage jeres produkt retur, reparere produktet og gensejle det, genbruge nogle dele i produktionen, eller videresejle det til andre virksomheder eller kunder?
- Er der et økonomisk potentiale ved at tilbyde kunderne kompensation (pant) for at bringe produkterne tilbage til jer?
- Tilbyder I reparation af jeres produkt, hos jer selv eller en ekstern partner?
- Kan I få nye typer af kunder ved at udleje eller lease jeres produkter, frem for udelukkende at sejle?
- Har I prøvet at efterspørge tilbagebetalingsordninger fra jeres leverandører?
 - Emballage
 - Rest-komponenter
 - Fejlsendinger
 - Komponenter med fejl
 - Beklædning

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til lokale virksomheder, der har erfaring med tilbagebetalingsordninger.

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling.

Screening af virksomheden i forhold til mulighederne for tilbagebetalingsløsninger samt støttemidler til nye cirkulære forretningsmuligheder.

Tjek også Erhvervsstyrelsens hjemmeside virksomhedsguiden.dk om bæredygtig omstilling, ESG-rapportering mv.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd. Udregning af økonomisk og klimamæssig gevinst sammenlignet med køb af nye materialer.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning fx ansvar i forbindelse med leje og leasing eller salg af brugte produkter.

Dansk Industri kan hjælpe produktions- og energivirksomheder med gratis klimaberegninger.

Case-eksempler

Genbrugskopper (**KleenHub**, **NewLoop**, **Genkrus** etc.), kaffekapsler (**Nespresso**), printerpatroner til genopfyldning (**tonergenbrug.dk**), kaffegrums fx til svampedyrkning (**Beyond Coffee**), IT-udstyr (**Refurbed**, **Green Mind**), malerspande, gamle mursten (**ERA Recycling**).

Emballageproducenten **EHRNO Flexible** vil bidrage til den cirkulære økonomi ved at genbruge spildprodukter fra produktionen. Genbrug af paprør fra produktleverancer er første skridt i projektet. Planen er at hente de brugte rør hos kunderne, når EHRNO i forvejen leverer nye varer.

Firmaet **Berentsen** tilbyder udlejning af tøj, håndklæder, smudsmåtter osv.

Reparation af produkter

- Kan jeres produkt repareres? Og sørger I for at få kunden tilbage i butikken ved at tilbyde mulighed for reparation?
- Er jeres produkt designet, så det kan skilles ad, og dele af det kan repareres eller genbruges eller gensælges?
- Har I overvejet om muligheden for reparation af jeres produkt kan give bedre kunderelationer samt tiltrække medarbejdere med kompetencer indenfor reparation og udvikling?
- Hvis der er garantiordninger for jeres produkt, kan der så være en økonomisk business case i at reparere frem for at give kunderne noget nyt?
- Stræber I efter at yde bedre service til jeres kunder fx ved at vejlede i hvordan de kan forlænge levetiden og kan få produktet repareret/opdateret?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til lokale virksomheder, der evt. har erfaring med reparation.

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling.

Screening af virksomheden i forhold til mulighederne for reparation samt støttemidler til nye cirkulære forretningsmuligheder.

Tjek også Erhvervsstyrelsens hjemmeside virksomhedsguiden.dk om bæredygtig omstilling, ESG-rapportering mv.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd, Udregning af

økonomisk og klimamæssig gevinst sammenlignet med udskiftning til nyt.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning fx ansvar i forbindelse med reparation og reparerede produkter samt kommende EU-krav til reparation.

Dansk Industri kan hjælpe produktions- og energivirksomheder med gratis klimaberegninger.

Case-eksempel

Spejder Sport har introduceret butikskonceptet RETUR, som er den første af sin slags i Norden. I den nye butik, er der fokus på professionelle reparationer af outdoor-tøj og gensalg af brugte, men fuldt funktionelle varer.

Det nye koncept handler om, at danske outdoor-kunder nu skal have et reelt alternativ til at genbruge fremfor at købe nyt.

Emballage – kan det minimeres eller genbruges?

- Kan I undvære eller mindske emballage?
- Kan I med fordel indgå i tilbagetagningsordninger eller pantordninger for emballage?
- Har I take-away emballage eller service (bestik/tallerkener mm.), der kan spares væk ved fx at indgå i pantordninger eller alternativt udskifte til genbrugelig emballage?
- Kan I bruge mere bæredygtige materialer, der måske kan være med til at give jeres virksomhed en mere grøn profil?
- Kan I spare omkostninger til emballage ved, at genbruge emballage fx fra indkøbte produkter?
- Kan papkasser til produkter gøres tyndere uden at produktet beskadiges?
- Kan I spare omkostninger til engangsemballage på sigt ved, at investere i genbrugsemballage som det fx kendes fra mælkekasser og paller?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til lokale virksomheder, der evt. har erfaring med at minimere emballage.

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling.

Screening af virksomheden i forhold til mulighederne for at opnå en besparelse ved mere bæredygtig brug af emballage.

Tjek også information om producentansvar på emballage på Erhvervsstyrelsens Virksomhedsguiden.dk.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning fx producentansvar på emballage.

Case-eksempler

BIBS har re-designet emballagen, bl.a. ved at bruge mindre pap i æsker og minimere andre typer emballage, der skal beskytte eller holde sammen på produkter. Yderligere er al plastemballage fjernet.

Royal Unibrew arbejder på at nedsætte ressourceforbruget i produktionen af øl og læskedrikke. Et af tiltagene har været at gøre emballagen lettere. Der bliver brugt færre materialer i produktionen af deres aluminiumsdåser og plastikflasker, og samtidig kan der anbringes flere produkter på et læs.

Optimering ved hjælp af teknologi

- Undersøger I jævnligt, om I benytter den mest bæredygtige og økonomisk rentable teknologi på markedet?
- Kan kunstig intelligens bruges til at effektivisere visse arbejdsopgaver?
- Kan I ved hjælp af digitale løsninger mindske spild og fremme bedre logistik fx ved bedre lagerstyring?
- Kan I med fordel bruge digitale systemer til at minimere og optimere transport, fx miljørigtig kørsel, GPS-tracking, logistik programmer osv.?
- Kan I undgå investeringer ved at dele maskiner, værktøj eller materiel med andre virksomheder, eller leje udstyr eller materiel fremfor at købe det?
- Er der biler eller maskiner, som kan overgå fra fossile energikilder til fx el og derved typisk spare på brændstof og evt. reparationsomkostninger?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til lokale virksomheder, der evt. har erfaring med digitalisering eller optimering ved hjælp af ny teknologi, vejledning om miljølovgivning på området for BAT (bedst tilgængelige teknik).

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling.

Hjælp til at søge tilskud til og vejledning om digitaliseringsprocesser.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, omlægning af arbejdsgange eller procedurer ved overgang til digitale processer, udregning af økonomisk og klimamæssig gevinst ved omlægninger.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning og virksomheder der kan levere nye teknologiske løsninger.

Dansk Industri kan hjælpe produktions- og energivirksomheder med gratis klimaberegninger.

Case-eksempler

Solar Danmark tilbyder deleøkonomisk alternativ til køb af værktøjer og materiel, som ikke skal bruges på daglig basis, inden for el, vvs, industri, ventilation og energiløsninger. Med i løsningen er alt fra transport til forsikring i lejeperioden.

BILA A/S både udlejer brugte industrirobotter og tilbagekøber dem. De robotter, der ikke kan genbruges, skilles ad og delene genbruges til reparationer.

GVS Materieludlejning udlejer maskiner og materiel til bygge- og anlægsopgaver, men fokus på, at materiellet skal være let tilgængeligt og en billigere løsning end selvindkøb.

Logistik & distribution

- Tænker I på, at klimahandling betyder stadig mere for de fleste kunder, når I beslutter hvordan jeres råvarer, materialer og produkter bliver leveret?
- Kan I opnå en besparelse på sigt ved at investere i mere klimavenlig transport som fx elbil/elvarevogne, elscooter, cykel (korte transporter) eller elvarevogn, tog, skib (lange transporter)?
- Kan bestillinger planlægges bedre, så der forekommer færre leveringer og dermed en reduktion i pris og transport (både import/eksport)?
- Hvor kommer råvarerne fra og kan distancen for transport mindskes ved, at vælge en anden leverandør?
- Kan I med fordel bruge digitale systemer til at minimere og optimere transport, fx miljørigtig kørsel, GPS-tracking, logistik programmer osv.?
- Hvis medarbejderne har virksomhedens biler med hjem, planlægges opgaver så efter, om de ligger i nærheden af medarbejderens bopæl med henblik på at reducere kørsel og udgifter til brændstof?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til lokale virksomheder, der har erfaring med optimering af logistik og distribution. Kendskab til lokale planer for opstilling af el-ladestandere.

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling.

Kendskab til rådgivere, der evt. kan optimere kørsel, bilpark og lagerstyring samt muligheder for støtte midler gennem grønne programmer.

Tjek mere om bæredygtighed på Erhvervsstyrelsens [Virksomhedsguiden.dk](https://virksomhedsguiden.dk).

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret arbejdsgange i forbindelse med transport eller anden logistik. Udregning af økonomisk og klimamæssig gevinst ved ruteoptimering og brændstofbesparelser, afsøgning af nyeste bæredygtige transporttyper på markedet.

Brancheorganisation

Viden om krav til transport af forskellige typer gods eller varer.

Tjek også DI's program "*Klimaklar Produktionsvirksomhed*", som giver adgang til en række værktøjer og viden.

Case-eksempel

City Logistic har fokus på at reducere trængsel og emissioner gennem en koordineret varelevering på tværs af transportører. Grossister kan fx levere deres varer på en række "hubs", hvorefter City Logistic udfører den bynære levering med deres elektriske flåde af cykler, varebiler og lastbiler.

Møder og arrangementer med mindre ressourcespild

- Har mødestedet en grøn praksis? Fx undgår engangsservice, tiltag for at reducere madspild, køb af lokale råvarer, affaldssortering (lovpligtigt!). Se fx efter Green Key og lignende miljømærker.
- Kan deltagerne komme til arrangementet med offentlig transport, på cykel eller deltage online? Eller kan I opfordre til at man kører sammen (bil, tog eller bus)?
- Kan arrangementet afholdes med lokale oplægsholdere eller optrædende kunstnere?
- Kan I få en miljømæssig og økonomisk besparelse ved at navneskilte, plakater, flag og roll-ups genbruges? Kan det fx trykkes uden årstal?
- Kan arrangementerne gennemføres uden at printe papir ud?
- Kan I undgå udgifterne til engangsservice fx ved at opfordre deltagere til at tage egen vandflaske med eller leje service frem for at købe engangsprodukter?
- Kan der serveres vegetarisk og/eller økologisk mad, der passer til årstiden og er produceret lokalt?
- Genbruger I pynt og undgår en tilbagevendende udgift? Fx pottedplanter, genbrugelige vimpler, guirlander mm. i stedet for balloner?
- Er det muligt at bruge vaskbare duge i stedet for engangsduge?
- Husker I at understøtte virksomhedens bæredygtige profil ved at sørge for lovpligtig affaldssortering med tydelig skiltning? Brug de nationale piktogrammer, så gæsterne kan genkende sorteringsordningerne. Der findes en masse materialer på Miljøstyrelsens hjemmeside, mst.dk – søg på "affaldssortering arbejdspladser".

Case-eksempler

New Loop tilbyder genbrugelige emballageløsninger til virksomheder, events og caféer, herunder take-away emballage. New Loop leverer, afhenter og vasker emballagen. Fx har de leveret kaffekopper med pant til Roskildefestivalen og Kedelhallen på Frederiksberg.

Genkrus leverer genbrugelige krus til arrangementer i forskellige pakkedløsninger. Genkrus sørger for levering, opsamlingsbeholdere, afhentning og vask af krus.

Vandforbrug - har I muligheder for optimering af jeres vandforbrug?

- Kender I jeres vandforbrug? Man kan få målere som kan registrere forbruget på udvalgte placeringer i virksomheden.
- Kan I spare på vand og økonomi ved at bruge regnvand og overfladevand frem for vandværksvand fx i toiletter?
- Kan I opnå en besparelse ved at vandet recirkuleres ved bedre filtrering, rensning eller mindre/ingen brug af sæber og kemi fx ved brug af en hedvasker (80 C vaskevand)?
- Kan der være symbiosemuligheder i "spildevand" fra/til andre virksomheder?
- Har I dialog med kommunen, forsyningsselskabet, eller nabovirksomheder på dette område?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til den lokale vandforsyning og spildevandsanlæg. Det er kommunen, der hjælper med spildevandstilladelse.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd, udregning af økonomisk og klimamæssig gevinst ved vandbesparende tiltag.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning på vandområdet.

I HOFORs forsyningsområde

Personlig rådgivning og sparring med en af HOFORs energirådgivere.

Case-eksempler

Flowering sælger bl.a. overskudsblomster og har arbejdet med at reducere deres vandforbrug ved at have udviklet et vandbesparende kar til blomstervaser, hvor vandet cirkulere gennem et filtersystem ved hjælp af en pumpe.

Genvand ApS og **RegnvandsTanken** udarbejder individuelle regnvandsløsninger og tilbyder alt fra mindre regnvandstønder til større regnvandsanlæg.

Energiforbrug - har I muligheder for optimering af jeres energiforbrug?

- Kender I jeres energiforbrug? Man kan få målere som kan registrere forbruget på udvalgte placeringer i virksomheden.
- Har I overvejet at få et energitjek for at undersøge om der er optimeringspotentiale?
- Kunne I spare energi og penge ved renovering af bygning fx ved udskiftning af vinduer, skift til LED lyskilder eller isolering af varmerør?
- Kan I tjekke hvilke elartikler der fx tændes om morgenen og undersøge hvornår de faktisk skal bruges i løbet af dagen?
- Har I undersøgt om virksomheden kan forsynes helt eller delvist af grøn strøm fx ved brug af solceller eller vindmøller (by-husstandsvindmølle eller forsyningsanlæg der fremmer grøn strøm)?
- Kan I overgå til mere sikker varmforsyning end forsyning fra fossile brændstoffer fx ved at skifte til en vedvarende energikilde?
- Kunne der være en besparelse ved symbiose med andre virksomheder, fx brug af overskudsvarme eller -køling fra jeres/andres produktion eller drift?
- Strømforbrug fra dataforbrug – der bruges meget strøm på fx downloads af hjemmesider, video-møder, diverse "stream". Kan det begrænses i jeres virksomhed?

Her kan I få vejledning:

Kommune

Kendskab til den lokale Forsyning. Yder gratis energirådgivning, fx ved varmebesparelser fra klimaskæm og varmeanlæg og forberedelse til lavtemperaturfjernvarme. Kan hjælpe med adgang til data vedr. fjernvarmeforbrug. Viden om udnyttelse af overskudsvarme.

Konsulent

Kortlægning af potentialer, hjælp til at få ændret medarbejderadfærd, udregning af økonomisk og klimamæssig gevinst ved investeringer i energirenovering.

Brancheorganisation

Viden om lovgivning og puljer til energibesparelser. Hos DI kan man få hjælp til klimaberegninger og deltage i programmet klimaklar produktionsvirksomhed.

Case-eksempler

Solvang Maskinfabrik har reduceret deres energiforbrug med 23 % ved bl.a. at indføre firedages arbejdsuge og dermed sparet på opvarmning, lys og opstart af maskiner.

Skodsborg Kurhotel har arbejdet med både tekniske løsninger og medarbejderadfærd for at spare på energiforbruget fra køkkenapparater og varmeforbrug hos gæster.

Affaldssortering

- Sorteres alt affald? Det er lovpligtigt at sortere alt affald og om muligt genbruges eller genanvendes. Bedre sortering kan også give virksomheden besparelser.
- Har I tænkt over, at gode muligheder for affaldssortering kan øge medarbejdernes stolthed ved at arbejde på en bæredygtig arbejdsplads? Det kræver blot god skiltning og placering af affaldsbeholdere, hvor folk naturligt kommer forbi i løbet af dagen.
- Har I udpeget én person der er ansvarlig for at sætte fokus på affaldssortering, så affaldssortering bliver naturligt for medarbejderne?
- Er det tydeligt, at alle har ansvar for at sortere og håndtere affald?
- Kan restaffaldet mindskes? Fx ved at fjerne restaffaldsbeholdere fra de enkelte kontorarbejdspladser og derved samtidig minimere omkostninger til tømninger?
- Kan I spare omkostninger til affaldshåndtering ved at mindske mængderne? Fx ved forebyggelse, symbiose, tilbagetagingsordninger, direkte genbrug eller genanvendelse?
- Hvordan formidles arbejdspladsens system for affaldshåndtering? Har I tænkt på, at det også kan bruges som et led i markedsføring af en grønnere virksomhed ved fx direkte genbrug af papkasser eller andre aktive genbrugsvalg fremfor udsmidning?
- Vidste I, at grundig affaldssortering nogle gange kan synliggøre hvor det største spild findes og dermed vise potentiale for mere effektiv drift?

Her kan I få vejledning:

Kommune/affaldsselskab

Lovgivning på affaldsområdet, regler for sortering og bortskaffelse af affald, regler for modtagelse af andre virksomheders affald, kommunikationsmaterialer om affaldssortering, kendskab til evt. lokale virksomheders erfaringer med affaldssortering.

Erhvervshus (Gratis)

Hjælp til bæredygtig forretningsudvikling. Vejledning i affaldsforebyggelse og cirkulær økonomi samt puljer og tilskudsordninger til implementering af nye affaldsreducerende tiltag.

Tjek også hvad der står om affald på Miljøstyrelsens hjemmeside, mst.dk.

Konsulent

Kortlægning af økonomiske potentialer ved bedre sortering og genanvendelse, hjælp til ændring af medarbejderadfærd, vejledning til indretning af affaldssystemer og arbejdsgange.

Brancheorganisation

Viden om særlige udfordringer og løsninger på affaldsområdet i branchen, viden om lovgivning, viden om nye muligheder og ny teknologi indenfor din branche, kurser og netværksmøder

Case-eksempel

Madvogns-virksomheden **Meddethele.dk** har implementeret affaldssortering i deres mobile madvogne og indført flere slags genbrugelig service frem for engangsbrug.

Se hvordan forskellige virksomheder har grebet affaldssorteringen an i fire små film på **Hvidovre Kommunes hjemmeside** under 'Miljø og Affald' og 'Erhvervsaffald'.

Har I talt med jeres Erhvervshus om grøn omstilling for nylig?

Jeres regionale Erhvervshus kan hjælpe jeres virksomhed med gratis og uvildig sparring om en række indsatser inden for bæredygtighed, cirkulær økonomi og grøn omstilling. Erhvervshusene er knudepunkt for det offentlige erhvervsfremmesystem og har erfarne og specialiserede forretningsudviklere, som kan hjælpe jer videre med netop det, der er relevant for jeres virksomhed.

Certificering og mærkning

Der findes et stort udbud af forskellige certificerings- og (miljø)mærkningsordninger – Erhvervshuset kan hjælpe jer med at afklare, hvilke mærker og standarder der vil give den bedste dokumentation og struktur for dit arbejde, samt troværdighed overfor dine kunder og hvad der skal til for at leve op til kravene i de forskellige ordninger og undgå 'greenwashing'.

Økonomiske støtte- og tilskudsordninger

Der oprettes løbende nye puljer og tilskudsordninger, som virksomheder kan søge og dermed få økonomisk støtte til en række forskellige indsatser inden for grøn omstilling. Erhvervshuset kan hjælpe med hvilke økonomiske støtte- og tilskudsordninger eller puljer der findes netop nu, lokalt som nationalt, hvornår der er frist og hvad der skal til, for at søge dem.

Kom i gang med CO2-regnskabet

Et CO2-regnskab giver et bedre overblik over alle virksomhedens CO2-udledninger og samlede klimaaftryk og giver dermed indikation på hvilke klimatiltag der vil have den største effekt. Erhvervshuset kan hjælpe jer med at komme i gang med at udarbejde et CO2-regnskab og finde de konkrete værktøjer og rådgivere, som kan få jer i mål. Mange virksomheder har også fået glæde af DI's program *Klimaklar Produktionsvirksomhed*.

Bæredygtighed i hele værdikæden og ESG-rapportering

Få hjælp til at imødekomme kommende krav til bæredygtighedsrapportering (ESG og CSRD), vejledning i ansvarlig leverandørstyring og hjælp til at navigere i de mange spørgeskemaer om bæredygtighed, som mange virksomheder er begyndt at få fra store business to business kunder. Få hjælp til at få styr på risici og bæredygtighed i egen leverandørkæde.

Investering i ny teknologi

Få hjælp til hvilke overvejelser, der bør gøres inden investering i ny og mere klimavenlig teknologi, og hvor på markedet der kan findes hjælp til at gøre de helt rigtige investeringer.

Kontakt jeres lokale erhvervshus

[Erhvervshus Nordjylland](#)

[Erhvervshus Midtjylland](#)

[Erhvervshus Syddjylland](#)

[Erhvervshus Sjælland](#)

[Erhvervshus Fyn](#)

[Erhvervshus Hovedstaden](#)

Registreringsskema til miljø- og affaldstilsyn

- slå to fluer med et smæk

Hvordan kan I være med til at skabe en forandring?

Første skridt er at få et overblik over hvor din virksomhed kan gøre en forskel

Virksomhed		Dato	
Adresse		Udført af	
Kontaktperson		Sags-nr.	
Telefon		CVR	
E-mail		P-nr.	

Affaldsdatasystem (træk rapport R16 over virksomhedens affaldsproduktion)

Er der fejl i ADS-data? Ja ☐ Nej ☐

Bemærkninger:

Sæt X Hvis virksomheden har spørgsmål til:

- ☐ Energoptimering
- ☐ Vandbesparelser
- ☐ Transport eller logistik

Husholdningslignende affald - de 10 fraktioner:

Det husholdningslignende affald fra kontor og kantine kan virksomheden vælge at sortere sammen med virksomhedens produktionsaffald, hvis indsamler/modtageanlæg tillader denne løsning. Ligeledes kan visse affaldstyper sorteres i samme container, hvis affaldstransportøren tillader det. Affaldsbekendtgørelsens § 61 giver virksomhederne mulighed for at sortere følgende fraktioner til kombineret indsamling:

1. Papir og pap
2. Metal og glas
3. Metal og plast
4. Plast og mad- og drikkekartoner
5. Metal, plast og mad- og drikkekartoner

OBS: Scan det udfyldte skema ind på sagen/Tag foto til journalisering

Se vejledning for udfyldning med 0 = Har ikke affaldstype 1 = Ingen ordning 2 = Godt i gang	Affaldsordning	Minimere spild	Tilbagetagning	Reparation	Emballager	Bemærkninger Fx transportør, modtager mm. Notér, hvis der <u>skal</u> etableres en affaldsordning for en fraktion.
Husholdningslignende Affald "de 10":						
Madaffald						
Papiraffald						
Papaffald						
Glasaffald						
Metal						
Plastaffald						
Mad/drikkekarton-affald						
Farligt affald						
Tekstilaffald						
Restaffald						
Eksempler på øvrigt affald:						
Elektronik						
Lyskilder						
Batterier						
Toner/blækpatroner						
Træaffald						
Haveaffald						
Eventaffald fx papkrus						
Brændbart*						
Andet						

Skal der følges op?	Ja:	Nej:	
Hvornår opfølgning	2 uger:	1 mdr.:	Andet:
Skal kommunen undersøge noget?			

Vejledning udfyldning af skema

Emne\Score	0	1	2
Affald	Har ikke den pågældende affaldstype	Har affaldstypen, men ingen ordning/sorteret dårligt	Har affaldstypen, sortering korrekt og har ordning
Minimere spild	Kender ikke spildprocent eller ved ikke hvor spild opstår	Ved hvor spildet opstår, men ingen handling	Kender spildprocent høstet lavthængende frugter/ændret arbejdsgange/genbruger spild /aftaler med andre om genbrug
Tilbagebetalingsordning	Har ikke en tilbagebetalingsordning eller viden om mulighed for det	Har efterspurgt tilbagebetalingsordning hos leverandør	Tilbyder at tage produkter retur – direkte genbrug Tilbyder leasing
Reparation	Ved ikke om produktet kan repareres og/eller tilbyder ikke kunder reparation	Der er garanti på produkter Produktet kan skilles ad	Produktet kan repareres Tilbyder reparation Samarbejder med eksterne virksomheder om reparation Vejleder om vedligeholdelse og reparation
Emballager	Bruger ny emballage	Emballerer i genbrugt emballage fra fx leverandører Mindske emballage fx mindre afskær/effektiv pakning	Anvender bæredygtige/genbrugelige materialer Indgår i tilbagebetalingsordninger/pant Take-away emballage /service

*Brændbart/Forbrændingseget affald:

Affald, som ikke er egnet til materialenyttiggørelse, og som kan destrueres ved forbrænding, uden at forbrænding heraf giver anledning til udledning af forurenende stoffer i uacceptabelt omfang.

Forbrændingseget affald omfatter ikke:

- Affald, som det efter lovgivningen er forbudt at forbrænde.
- Affald, der efter lovgivningen, herunder et regulativ vedtaget af kommunalbestyrelsen, skal indsamles eller anvises til materialenyttiggørelse eller anden behandling, herunder deponering eller som konkret anvises til materialenyttiggørelse eller anden behandling, herunder deponering.